

Universitatea Tehnică a Moldovei

**CORUPERA PASIVĂ –
CONCEPTUALIZAREA TEORETICO –
LEGALĂ ȘI PRACTICĂ**

Student:

Uța Nicolae

Coordonator:

**Munteanu Rita,
Doctor în drept,
conferențiar universitar**

Chișinău, 2023

Cuprins

Introducere	11
I. CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND FENOMENUL CORUPȚIE	14
1.1. Noțiunea de corupție. Elementele și formele de manifestare ale acesteia.....	14
1.2. Incriminarea corupției în legislația națională.....	23
1.3. Incriminarea corupției în legislația altor state (elemente de drept comparat).....	32
II. ANALIZA JURIDICO-PENALĂ A ELEMENTELOR OBIECTIVE ȘI SUBIECTIVE A INFRAȚIUNII DE CORUPERE PASIVĂ.....	44
2.1. Obiectul infracțiunii prevăzute la art. 324 CP RM	44
2.1.1. Obiectul juridic al infracțiunii de corupere pasivă.....	44
2.1.2. Obiectul material al infracțiunii de corupere pasivă	45
2.2. Latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 324 CP RM	52
2.3. Latura subiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 324 CP RM.....	58
2.4. Subiectul infracțiunii prevăzute la art. 324 CP RM.....	60
2.5. Analiza circumstanțelor agravante ale infracțiunii de corupere pasivă	64
2.6. Delimitarea infracțiunii de corupere pasivă de unele infracțiuni adiacente.....	71
III. MĂSURILE DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A CORUPERII PASIVE	75
3.1. Prevenirea infracțiunii de corupere pasivă la nivel național.	75
3.2. Contracararea infracțiunii prevăzute la art. 324 CP.....	79
3.3. Instrumente și mecanisme internaționale împotriva luptei contra prevenirii, prognozării și contracarării fenomenului corupție.	84
Concluzii:.....	93
BIBLIOGRAFIE.....	94

ADNOTARE

Numele, prenumele: Uța Nicolae

Titlu: Coruperea pasivă – conceptualizarea teoretico-legală și practică.

Structura lucrării: introducere, 3 capitole, 12 subcapitole, concluzii și recomandări, bibliografie.

Cuvinte cheie: corupere, corupere pasivă, corupție, infracțiune, persoană cu funcție de răspundere, funcționar, remunerare ilicită.

Scopul lucrării: prezumă cercetarea coruperii pasive atât pe plan național, cât și acțiuni de corupție în alte state. De asemenea, acest subiect este supus examinării prin prisma aspectelor teoretice și practice, dar și actelor normative care reglementează subiectul corupției.

General objectives: In order to carry out an effective research on the offence of passive bribery, the following objectives have been established: analysis of national and foreign doctrine, as well as national and international normative acts on the offence of passive bribery; explanation of the concept, history and legal nature of the offence of passive bribery; analysis of the legislation of the Republic of Moldova and foreign countries; determination of final conclusions.

Metodele aplicate la elaborarea lucrării: În procesul elaborării ne-am ghidat de mai multe și diverse metode de cercetare științifică care au făcut posibilă investigarea corespunzătoare a subiectului corupere pasivă, dintre care putem enumera: metoda analizei, metoda sintezei și metoda istorică. Baza teoretico-juridică a lucrării o formează cadrul normativ de referință și literatura de specialitate atât autohtonă cât și din alte state – care direct sau indirect, abordează conținutul tematic al conceptului de corupere pasivă.

Rezultatul concret obținut: în urma efectuării cercetării științifice a infracțiunii de corupere pasivă, am obținut prezenta lucrare alcătuită din 97 de pagini. Aceasta, la rândul său, este constituită dintr-o analiză amplă a prevederilor teoretice privind infracțiunea de corupere pasivă.

ANNOTATION

Name, first name: Uța Nicolae

Title: The Passive corruption – Theoretical, Legal and Practical conceptualization

Structure of the paper: introduction, 3 chapters, 12 sub-chapters, conclusions and recommendations, bibliography.

Key words: bribery, passive bribery, corruption, offence, person in a position of responsibility, official, illicit remuneration.

The purpose of the paper: presumes research on passive bribery both at national level and corruption actions in other countries. The subject is also examined in terms of theoretical and practical aspects, as well as the legal acts governing the subject of corruption.

General objectives: In order to carry out an effective research on the crime of deprivation of life by imprudence, the following objectives have been established: analysis of national and foreign doctrine, as well as national and international normative acts on the crime of passive corruption; explanation of the concept, history and legal nature of the crime of passive corruption; analysis of the legislation of the Republic of Moldova and foreign countries; determination of the final conclusions.

The methods applied to the elaboration of the paper: In the process of elaboration we were guided by several and diverse methods of scientific research that made possible the proper investigation of the subject of passive corruption, among which we can list: the method of analysis, the method of synthesis and the historical method. The theoretical-legal basis of the work is formed by the normative framework of reference and the specialized literature - both domestic and from other countries - which directly or indirectly address the thematic content of the concept of passive corruption.

The actual result obtained: following the scientific research on the offence of passive corruption, we have obtained the present work consisting of 97 pages. This, in turn, consists of a broad analysis of the theoretical provisions on the offence of passive corruption.

Introducere

Încadrarea lucrării într-un domeniu tematic. Lucrarea dată face parte din domeniul dreptului penal, acesta având o autonomie în raport cu celelalte ramuri de drept, deoarece reglementează un domeniu distinct de relații sociale - cele care privesc reacția socială împotriva infracțiunilor.

Actualitatea temei abordate. Importanța cunoașterii criminalisticii, inclusiv a corupției nu mai trebuie demonstrată. Corupția reprezintă o amenințare pentru democrație, pentru supremația dreptului, echității sociale și a justiției, erodează principiile unei administrații eficiente, subminează economia de piață și pune în pericol stabilitatea instituțiilor statului. Astfel, ca reprezentarea cât mai exactă a diverselor aspecte ale acestui fenomen infracțional-social și criminologice, juridico-penale și altor aspecte este absolut indispensabilă pentru determinarea și punerea în practică a celor mai eficiente instrumente de prevenire și combatere a comportamentelor corupționale.

Lupta împotriva criminalității și, bineînțeles, și împotriva corupției, se desfășoară în toate statele prin măsuri concentrate de prevenire și de constrângere cu aplicare de sancțiuni penale.

Necesitatea unui asemenea studiu mai este determinată și de prioritățile programului de guvernare al Republicii Moldova, în care combaterea corupției, ca și a criminalității în general, este considerată drept obiectiv principal al politicii generale a țării, fapt care impune conceperea și elaborarea unei strategii anticorupționale adecvate, inclusiv și în soluții de drept penal.

Obiectul de studiu: Prin această lucrare mi-am propus analizarea și interpretarea fenomenului coruperii pasive, reflectat în reglementările de drept și în literatura de specialitate atât în Republica Moldova cât și în alte țări, studierea complexă a metodologiei de depistare, documentare a infracțiunilor de corupere pasivă, cât și metodologia de investigare a acestui gen de infracțiuni.

Scopurile trasate sînt intermediare de obiectivele cercetării:

- Noțiuni generale despre fenomenul coruperii pasive.
- Caracteristica criminalistică a infracțiunii de corupere pasivă.
- Obiectul infracțiunii de corupere pasivă.
- Latura obiectivă și subiectivă a infracțiunii de corupere pasivă.
- Prevenirea și combaterea infracțiunii de corupere pasivă.

Scopul lucrării: constă în cercetarea fenomenului coruperii pasive, a faptelor ce constituie acte de corupție din punct de vedere investigativ, prin analiza tacticii de prevenire și combatere a

infracțiunilor de corupție, a activităților de depistare și documentare a actelor de corupție precum și analiza tacticii și metodicii descoperirii infracțiunilor de corupere pasivă.

Gradul de noutate a temei. Analiza literaturii de specialitate ne demonstrează ca mai mulți autori din țările dezvoltate s-au preocupat de cercetarea fenomenului de corupere la diferite etape ale istoricului de dezvoltare. În ultimii ani, în diferite regiuni ale lumii au fost aprobate un șir de declarații și convenții, îndreptate spre combaterea corupției în calitate de flagel mondial, tema corupției și anticorupției fiind pe agenda diferitelor întruniri internaționale.

Necesitate efectuării unui studiu asupra fenomenului corupției în Republica Moldova se impune mai ales din cauza impactului negativ, foarte puternic asupra tuturor păturilor și categoriilor sociale.

Obiectivele generale ale lucrării. Pentru realizarea unei cercetări eficiente a infracțiunii de corupere pasivă au fost stabilite următoarele obiective:

- *analiza juridico-penală și istorică a faptelor ce constituie acte de corupere pasivă. Stabilirea cauzelor și condițiilor care favorizează săvârșirea infracțiunilor de corupție.*
- *analiza doctrinei naționale și străine, precum și a actelor normative naționale și internaționale a infracțiunii de corupere pasivă.*
- *explicarea conceptului, istoricului și naturii juridice a infracțiunii de corupere pasivă.*
- *elucidarea activităților de prevenire și combatere a actelor de corupere pasivă.*

Metodologia de cercetare folosită.: În procesul elaborării ne-am ghidat de mai multe și diverse metode de cercetare științifică care au făcut posibilă investigarea corespunzătoare a subiectului corupere pasivă, dintre care putem enumera: metoda analizei, metoda sintezei și metoda istorică. Baza teoretico-juridică a lucrării o formează cadrul normativ de referință și literatura de specialitate atât autohtonă cât și din alte state – care direct sau indirect, abordează conținutul tematic al conceptului de corupere pasivă.

Structura lucrării. Teza este compartimentată în trei capitole: **introducere, concluzii și bibliografie.**

Capitolul I. Considerații generale privind fenomenul corupției.

Capitolul II. Analiza juridico-penală a elementelor obiective și subiective a infracțiunii de corupere pasivă.

Capitolul III. Măsurile de prevenire și combatere a coruperii pasive.

BIBLIOGRAFIE

Acte normative internaționale și naționale

1. Arhiva Cuții Supreme de Justiție a Republicii Moldova. Dosarul nr. 1ra-1370/2008. Decizia Colegiului penal lărgit din 23 decembrie 2008.
2. Arhiva Cuții Supreme de Justiție a Republicii Moldova. Dosarul nr. 1ra-846/2008. Decizia Colegiului penal lărgit din 18 iunie 2008.
3. Arhiva Cuții Supreme de Justiție a Republicii Moldova. Dosarul nr. 1ra-824/2009. Decizia Colegiului penal lărgit din 24 iunie 2009.
4. Arhiva Cuții Supreme de Justiție a Republicii Moldova. Dosarul nr. 1ra-837/2009. Decizia Colegiului penal lărgit din 25 august 2009.
5. Codul Civil al Republicii Moldova, nr. 1107 din 06.06.2002, Publicat: 22.06.2002 în Monitorul Oficial Nr. 82-86.
6. Code criminel (L.R.C. (1985), ch. C-46).
7. Codul penal al Republicii Moldova în vigoare, nr.985-XV din 18 aprilie 2002 (cu ult modif. și completări din februarie 2008) // Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.128-129/1012 din 13 septembrie 2002
8. Constituția Nr. 1 din 29.07.1994 Constituția Republicii Moldova. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 78 din 9-03-2016 art. 140.
9. Convenția civilă asupra corupției, Strasbourg, 4 noiembrie 1999.
10. Deutsch Strafgesetzbuch vom 13. November 1998 (veröffentlicht im Amtsblatt veröffentlicht. Nr. I, Seite 3322).
11. Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public Nr. 158 din 04.07.2008 în Monitorul Oficial Nr. 230-232.
12. Legea Republicii Moldova cu privire la prevenirea și combaterea corupției din 25.04.2008. In: MO 2008, nr.103-105.
13. Le code pénal, en vigueur le 1er mars 1994.
14. Kodeks karny – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r.
15. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru corupere pasivă ori activă, Chișinău, 30 martie 2009 Nr. 5.
16. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru corupere pasivă ori activă, Chișinău, 30 martie 2009 Nr. 5.

17. Hotărîrea Plenul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru corupere pasivă ori activă, Chișinău, 30 martie 2009 Nr. 5.
18. Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova privind aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în unele hotărîri ale Guvernului, Nr. 264 din 17.04.2013.
19. Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova privind stabilirea cuantumului salariului minim pe țară, Nr. 15 din 19.01.2009.
20. HOTĂRÎRE Nr. 154 din 21.07.2011 pentru aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe anii 2011-2015.
21. УГОЛОВНЫЙ КОДЕКС РФ от 13 июня 1996 г. N 63-ФЗ.

Monografii:

22. Black's Law Dictionary. Seventh Edition. Editor in Chief – Bryan A. Garner, p. 345.
23. Brînza S și Stati V. Drept Penal partea specială, vol. II, Chișinău: Tipogr. Centrală. 2011, p.824.
24. Bejan Octavian. Corupția: noțiune, prevenire și contracarare. Chișinău: Tipografia Centrală, 2007, p.15.
25. Botnaru S., Grama M. ș.a. Drept penal, partea generală. Chișinău: Cartier juridic, 2005, p.185.
26. Cușnir Valeriu. Incriminarea corupției în legislația penală a Republicii Moldova. Autoreferat al tezei de doctor habilitat în drept, Chișinău, 2005, p.16.
27. Diaconescu H. Infrațiunile de corupție și cele asimilate sau în legătură cu acestea. București: ALL Beck, 2004, p.30.
28. Dicționarul limbii române moderne. București: Edit. Academiei, 1958, p. 190
29. Dobrinoiu V. Drept penal. Partea Generală. București: Atlas LEX, 1994, p.117.
30. Dobrinoiu Vasile. Corupția în dreptul penal român. București: Atlas Lex, 1995, p.6.
31. Dongoroz V. ș. a. Explicații teoretice ale Codului Penal Român. vol.IV. Partea Generală. București: Editura Academiei, 1972, p.130-131.
32. Donciu A. și col. Prevenirea, investigarea și sancționarea actelor de corupție, spălare a banilor și finanțarea terorismului. Chișinău: ELAN INC, 2009, p.15.
33. Hotca M.A. Codul penal. Comentarii și explicații. București: C.H. Beck, 2007, p.231.
34. Ilie Sergiu. Corupția: aspectul criminologic, în „Corupția”. Chișinău: Editura ARC, 2000, p.134.

35. Mrejeru Th. Infrațiuni de corupție. București: ALL Beck, 2000, p.13.
36. Nistoreanu Gheorghe și col. Drept penal, parte specială. București: Edit. Europa Nova, 1997, p. 345.
37. Nastas I. Evoluția și rolul reglementărilor juridice privind corupția. În: Revista Națională de Drept, 2007, nr.2, p.58-59.
38. Pascu E., Lazăr V. Drept penal. Partea Specială. Infrațiuni prevăzute în Codul penal român. București: Lumina LEX, 2003, p.353.
39. Prohnițchi Valeriu. Contextul economic și instituțional al corupției, Raport analitic RA/1, Chișinău, noiembrie 2003, p.11-13.
40. Rădulescu Sorin și Banciu Dan. Sociologia crimei și criminalității. București: Șansa, 1996, p.200.
41. Stoleru Mihai-Florin. Mecanismele Internaționale Anticorupție, între eficiență și formalism. (Rezumatul tezei de doctorat).
42. Țurcan Ion . Răspunderea penală pentru coruperea pasivă. Teză de doctor în drept. Chișinău: S.N., 2010, p.40.
43. Волженкин Б.В. Служебные преступления. Санкт-Петербург: Юридический центр Пресс, 2005, с. 220.
44. ЗдравомысловБ. Должностные преступления. Понятие и квалификация. Москва: Юридическая литература, 1975, p.127.
45. КириченкоВ. Виды должностных преступлений по советскому уголовному праву. Москва: Академия Наук СССР, 1959, p 63.
46. Кузьмин С.В. Уголовная ответственность за подкуп участников и организаторов профессиональных спортивных соревнований и зрелищных коммерческих конкурсов: Дис. канд. юрид. наук. Москва: 2002, p.185.
47. Лаптеакру В.Д. Коррупция: социально-правовые и криминологические проблемы, Кишинэу: Literatura Juridică, 1996, p.22-34.
48. Папиашвили М.Г. Должностные преступления в теории уголовного права, законодательной и судебной практике .Тбилиси: Тбил. Ун-т, 1988, p.83.
49. Пионтковский А.А. Курс советского уголовного права. Особенная часть. Том2. Москва: Госюриздат, 1959, p.139.

Surse web:

50. <http://2011.europa.md/subpagina/arata/18/Combaterea%20coruptiei> accesat: 12.11.22
51. <http://ru.scribd.com/doc/23079327/Mita> accesat: 12.11.22
52. <http://dexonline.ro/definitie/serviciu> accesat: 05.01.23
53. <http://ru.scribd.com/doc/44083573/Ion-Turcan-Thesis>. accesat: 26.01.23
54. <http://cj.md/public/drept-penal/24-codul-penal-al-republicii-moldova-partea-special-comentariu.html>. accesat: 19.03.23
55. http://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=1140 accesat: 08.04.23